

дослідження компетентностей, їх взаємозв'язку з трудовим потенціалом та ментальними особливостями відношення до праці персоналу дає можливість формування нового інструментарію для підвищення продуктивності праці та систем розвитку персоналу.

Список використаних джерел

1. Гриньова В. М. Вплив трудового менталітету на конкурентоспроможність підприємства. *Бізнес Інформ*. 2009. № 12 (2). С. 25-30.
2. Зубрицька Я.О. Оцінювання рівня трудового потенціалу підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 395-398.
3. Лаврук О.С. Управління формуванням професійної компетенції персоналу підприємств. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. Вип. 24. Частина 3. Кам'янець-Подільський, 2016. С. 116-121.
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. : І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш й ін.; за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 100 с.
5. Професійна педагогічна освіта: компетентністний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Франка, 2011. 412 с.

Олексій ЛАНЧЕНКО,
аспірант,
Присяжнюк Н.М.
кандидат ветеринарних наук, доцент,
Білоцерківський національний аграрний університет,
Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Дослідженнями теоретичних основ забезпечення економічного зростання в аграрній сфері встановлено, що воно може здійснюватися за рахунок інноваційних та традиційних факторів. Більшість сучасних економістів

пов'язують якісне економічне зростання із застосуванням більш досконалих факторів виробництва і технологій, тобто, не за рахунок збільшення обсягів витрат ресурсів, а за рахунок зростання їх віддачі. Основоютворюючими елементами моделі інноваційного розвитку аграрного сектора України є біологічний потенціал та науково-освітня система, яка формує інноваційне мислення, генерує інновації та забезпечує аграрний сектор економіки спеціалістами, здатними працювати з різними видами інновацій, поліпшуючи розподіл ресурсів, вдосконалюючи управління виробництвом і персоналом і т.д., тобто все те, що дозволяє якісно удосконалити як самі фактори виробництва, так і процес їх використання [1].

Основною світовою тенденцією формування сучасного типу сталого економічного зростання є перехід від сировинної та індустріальної економіки до інноваційної, що базується на інтелектуальних ресурсах, наукоємних та інформаційних технологіях, ефективному використанні й якісному вдосконаленні всіх факторів виробництва.

Стійка тенденція до підвищення ролі освіти, знань та інновацій характеризує випереджаючий розвиток таких країн, як Швейцарія, Швеція, Великобританія, Нідерланди та США («глобальний індекс інновацій 2013» для цих країн становить, відповідно 66,6; 61,4; 61,2; 61,1; 60,3, що дозволило їм увійти до п'ятірки світових лідерів. У цих країнах нові знання, на основі яких створюються ефективні виробничі технології, випускається високоякісна продукція і змінюється організація управління виробництвом, дають основну частку приросту продуктивності праці та ВВП. При цьому країни, які контролюють процес створення нових технологій, контролюватимуть і ринки, де реалізується продукція, вироблена із застосуванням цих технологій. Очевидно, що досягнення високих темпів зростання без структурних зрушень в економіці унеможлиблює забезпечення конкурентоспроможності країни, її продукції та безпеки держави в цілому.

За даними Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) за 2019 рік, Україна у рейтингу глобальної конкурентоспроможності, незважаючи на проведені

деякі економічні реформи, втратила 3 позиції і опустилася з 76-го (у 2014 році) на 79 місце серед 140 країн світу (між Гватемалою і Таджикистаном). Причому показник конкурентоспроможності України також знизився: з 4,14 до 4,03.

За вищою освітою та професійною підготовкою Україна піднялася на 7 позицій і посіла 34 місце з 140 країн світу, засвідчивши цим самим, що вища освіта залишається конкурентною перевагою України.

За результатами 2019 року, Україна має декілька конкурентних переваг за інноваціями, оскільки вона посіла 29 місце у рейтингу за наявністю наукових та інженерних кадрів, 43 – за якістю науково-дослідних закладів та 50 – за кількістю патентів на винаходи.

Проте, на відміну від розвинених країн, які до 80-90 % приросту ВВП забезпечують за рахунок виробництва та експорту наукоємної продукції, Україна, що займає за кількістю вчених одне з перших місць у світі, за рівнем економічного розвитку віднесена до групи країн "початкової" стадії розвитку (дві інші групи становлять країни, які перебувають на стадіях ефективного та інноваційного розвитку), джерелами конкурентоспроможності нашої країни є або сировина, або дешева некваліфікована робоча сила. Частина вітчизняної наукоємної продукції становить близько 0,1% на світовому ринку високотехнологічної продукції, а зростання ВВП України за рахунок запровадження нових технологій тут становить лише 0,7%.

Аналізуючи динаміку розвитку сільськогосподарського виробництва України, ми виявили, що нині, з одного боку, тут мають місце високі технології та крупнотоварне виробництво, з іншого – стагнующе суспільне виробництво та вимирання сіл [2].

Технологічна багатоукладність агропромислового виробництва та наявність первинних відсталих укладів нині стають одним з головних стримуючих факторів, що негативно впливають на розвиток аграрного сектору, де поряд з новітніми виробництвами продовжують існувати виробництва із застарілими технологічними укладами. Серед сільськогосподарських товаровиробників лише невелику частку займають господарства, виробництво

яких засновано на інноваціях. В основному це підприємства птахівничого та свинарського напрямів. Крім них, до п'ятого технологічного укладу належать окремі господарства, що займаються рослинництвом, які устатковані сучасною високопродуктивною і високоточною, з космічною навігацією, технікою і застосовують інтенсивні технології. Серед них численні сільськогосподарські підприємства і великі фермерські господарства, які можна віднести в основному до третього-четвертого технологічних укладів, потребують глибокої модернізації. На іншому полюсі – особисті селянські господарства (ОСГ) і малі фермерські господарства, що належать до другого укладу і використовують в основному ручну працю та примітивні відсталі технології.

Технологічна відсталість вітчизняного аграрного сектору від економічно розвинутих країн світу призводить до суттєвого недобору валового обсягу основних видів сільськогосподарської продукції, а лідерство на світових ринках агропродовольства за обсягами реалізації використання екстенсивних технологій виробництва. За показниками продуктивності виробництва основних видів сільськогосподарської продукції вітчизняні товаровиробники суттєво відстають від країн, які знаходяться в подібних і навіть гірших природно-кліматичних умовах

Список використаних джерел

1. Дячков Д. В., Простак О. С., Тенянюк А. О. Напрями підвищення ефективності управління інноваціями у сільськогосподарських підприємствах. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 122-129.
2. Шиян Н. І. Інновація як фактор підвищення ефективності скотарства в Україні. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2016. Т. 21, Вип. 10. С. 62-66.